

Sygn. akt I C 740/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 listopada 2015 roku

Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Sądu Rejonowego Magdalena Nycz-Łucjan

przy udziale Protokolanta Joanny Jasiorkowskiej-Planda;

po rozpoznaniu w dniu 2 listopada 2015 roku;

sprawy z powództwa Powiatu (...) reprezentowanego przez Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w B.;

przeciwko S. P.;

o zapłatę;

1. utrzymuje w mocy nakaz zapłaty z dnia 12 lutego 2014r wydany przez Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej w sprawie sygn. akt I Nc 198/14 w części dotyczącej pozwanego S. P.;
2. oddala wniosek pozwanego o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 740/14

UZASADNIENIE

1. *Wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia:*

Dnia 28 sierpnia 2013r K. K. zawarł ze Starostą (...), z upoważnienia którego działał Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w B. umowę w sprawie przyznania jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej. Na mocy powyższej umowy K. K. otrzymał kwotę 21 000 złotych, zobowiązując się do wykorzystania dofinansowania na cel wskazany w umowie, nadto zobowiązał się do rozpoczęcia działalności gospodarczej w dniu 4 września 2013r, zgłoszenia rozpoczęcia działalności gospodarczej do właściwego organu, przedstawienia dokumentacji szczegółowo opisanej w umowie oraz do prowadzenia działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy.

Zabezpieczenie zwrotu przyznanego dofinansowania stanowił weksel niezupełny wystawiony przez K. K. z poręczeniem wekslowym udzielonym przez S. P.. Załącznik do wskazanej umowy stanowiła deklaracja wekslowa, podpisana przez wystawcę weksla K. K. i poręczyciela wekslowego S. P., wskazująca warunki wypełnienia weksla, stanowiącego zabezpieczenie umowy.

W związku z ustanowieniem powyższego zabezpieczenia wystawca weksla oraz poręczyciel wekslowy zawarli porozumienie wskazane w deklaracji wekslowej, zgodnie z którą posiadacz weksla będzie uprawniony do wypełnienia weksla na kwotę przyznanego dofinansowania wraz z odsetkami ustawowymi oraz poniesionymi kosztami windykacji oraz do wpisania według swojego uznania daty i miejsca wystawienia weksla oraz miejsca płatności. Po uzupełnieniu weksla zgodnie z porozumieniem wierzyciel był zobowiązany zawiadomić wystawcę o uzupełnieniu listem poleconym i wezwać do wykupu weksla bez protestu. Poręczyciel S. P. wyraził zgodę na uzupełnienie weksla zgodnie z deklaracją wekslową (umowa k.13-18, deklaracja wekslowa k.29).

Załącznikiem do umowy był także dokument zawierający oświadczenie poręczyciela S. P., zawierające informacje o całokształcie jego stosunków majątkowych. Małżonek poręczyciela- T. P., wyraziła zgodę na udzielenie poręczenia (vide: k.85-86)

Kwota 21 000 zł została przekazana na rachunek bankowy K. K. dnia 28 sierpnia 2013r (vide: wyciąg miesięczny k.20).

Dnia 24 października 2013r S. P. zwrócił się do Powiatowego Urzędu Pracy, na piśmie, o zablokowanie rachunku bankowego K. K. wskazując, że ten został aresztowany (vide: k.97)

Pismem z dnia 7 listopada 2013r Starosta (...), z upoważnienia którego działał Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w B. wypowiedział K. K. wyżej opisaną umowę i wezwał do zwrotu kwoty 21 000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wypłacenia środków do dnia zapłaty, zgodnie z §7 umowy, z powodu nie wywiązania się z warunków umowy (vide: wypowiedzenie umowy k. 21-23).

W związku z niedotrzymaniem umowy i brakiem zwrotu wypłaconych K. K. środków, weksel stanowiący jej zabezpieczenie został wypełniony na kwotę 22 017,21 zł i wystawca weksla oraz jego poręczyciel zostali wezwani do wykupu weksla (vide: pismo i potwierdzenia doręczenia k.21-28, weksel k.40).

Zgodnie z treścią §11 umowy z dnia 28 sierpnia 2013r odzyskanie przyznanego dofinansowania następuje w trybie przepisów kodeksu postępowania cywilnego a stroną w postępowaniu sądowym będzie Powiat (...) – Powiatowy Urząd Pracy w B. (vide: umowa k. 18).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów wskazanych powyżej, których wiarygodność nie budzi wątpliwości. Żadna ze stron nie kwestionowała powyżej wymienionych dokumentów. W niniejszej sprawie nie występują dowody, którym Sąd odmówiłby wiarygodności i mocy dowodowej.

2. Wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Zgodnie z treścią art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936r prawo wekslowe (DzU 1936r, Nr 37, poz. 282 z późniejszymi zmianami) weksel własny zawiera:

- 1) nazwę "weksel" w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono;
- 2) przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej;
- 3) oznaczenie terminu płatności;
- 4) oznaczenie miejsca płatności;
- 5) nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana;
- 6) oznaczenie daty i miejsca wystawienia wekslu;
- 7) podpis wystawcy wekslu.

Weksel przedstawiony przez powoda spełnia wszystkie powyżej wymienione wymogi formalne.

Zgodnie z treścią art. 30 powołanej ustawy zapłatę wekslu można zabezpieczyć poręczeniem wekslowym (aval) co do całości sumy wekslowej lub co do jej części. Poręczenie umieszcza się na wekslu albo na przedłużku. Poręczenie oznacza się wyrazem "poręczam" lub innym zwrotem równoznacznym; podpisuje je poręczyciel. Poręczenie powinno wskazywać, za kogo je dano. W braku takiej wskazówki uważa się, że poręczenia udzielono za wystawcę (art. 31 ustawy prawo wekslowe). W myśl art. 32 wskazanej powyżej ustawy poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej.

Odnosząc treść powołanych przepisów prawa do ustalonego w sprawie stanu faktycznego należało stwierdzić, iż zarówno wystawca weksla własnego K. K. jak i S. P., który poręczył zapłatę całości sumy wekslowej, umieszczając na wekslu swój podpis i słowo „poręczam”, są odpowiedzialni wekslowo. Poręczyciel wekslowy odpowiada w takiej samej rozciągłości jak ten, za kogo poręczył czyli w sprawie niniejszej- jak wystawca weksla własnego a jego zobowiązanie zależy jedynie od formalnego istnienia i formalnej ważności weksla, które to warunki w sprawie niniejszej zostały spełnione. Ponadto odpowiedzialność awalisty jest samodzielna materialnie i solidarna (por. Artur Glasner. Arnold Thaler. Prawo wekslowe. Prawo czekowe. Komentarz. Bielsko- Biała 1997r str 101, M. Koziński w System Prawa Prywatnego pod red. A. Szumańskiego. Warszawa 2005r str. 249, A. Szpunar w „Zabezpieczenia osobiste wiarygodności”. Teza 6. artykuł opublikowany w KPP 1992r, nr 1-2, str 161, uzasadnienie uchwały Sadu Najwyższego z dnia 31 maja 1994r , sygn alt III CZP 75/1994r opublikowane w OSNC 1994, Nr 12. poz 238, uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2005r sygn akt III CK 520/2004r opublikowany w OSNC 2006, Nr 4, poz 67). Zatem obaj pozwani, odpowiedzialni solidarnie, mają obowiązek zapłaty powodowi kwoty wskazanej w dołączonym do pozwu wekslu.

Zgodnie z treścią art. 366 kc kilku dłużników może być zobowiązanych w ten sposób, że wierzyciel może żądać całości świadczenia od wszystkich dłużników łącznie a zaspokojenie wierzyciela przez któregokolwiek dłużników zwalania pozostałych i aż do zupełnego zaspokojenia wierzyciela wszyscy dłużnicy solidarni pozostają zobowiązani.

W myśl art. 369 kc zobowiązanie jest solidarne, jeżeli to wynika z ustawy lub z czynności prawnej.

Solidarność dłużników w sprawie niniejszej wynika z ustawy. Zgodnie z treścią art. 47 powołanej wyżej ustawy prawo wekslowe, kto weksel wystawił, przyjął, indosował lub zań poręczył, odpowiada wobec posiadacza solidarnie. Posiadacz może dochodzić roszczeń przeciw jednemu, kilku lub wszystkim dłużnikom bez potrzeby zachowania porządku, w jakim się zobowiązali.

Dnia 12 lutego 2014r Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, który stał się prawomocny w stosunku do K. K. (vide: k.35).

Zarzuty od powyższego nakazu zapłaty wniósł poręczyciel wekslowy S. P., zaskarżając nakaz zapłaty w części odnoszącej się do jego osoby i zarzucając, że w nakazie zapłaty zasądzono od poręczyciela na rzecz powoda dochodzoną pozwem kwotę w sytuacji gdy to S. P. poinformował powoda, że beneficjent umowy nie wywiązał się z zaciągniętych zobowiązań i oświadczenie przez niego złożone było równoznaczne z odstąpieniem od poręczenia ze względu na działania K. K. i bardzo złą sytuację materialną poręczyciela, co skutkowało zwolnieniem poręczyciela z odpowiedzialności. Skarżący wniósł o uchylenie nakazu zapłaty w zaskarżonej części i oddalenie powództwa przeciwko S. P. (vide: zarzuty k.41-44).

Na rozprawie pozwany S. P. podtrzymywał powyższe stanowisko, wskazując, że wypowiedział umowę poręczenia, składając w Powiatowym Urzędzie Pracy w B. pismo k. 97 (vide: protokół rozprawy k. 99v-100)

Wskazać należy zatem, iż we wskazanym wyżej piśmie nie zostało zawarte jakiegokolwiek oświadczenie woli S. P. odnoszące się do umowy poręczenia, której był stroną. Zgłoszony zarzut należało ocenić jako bezzasadny w stopniu oczywistym. Strona może odstąpić od umowy jeżeli przepis prawa przyznaje jej takie uprawnienie i określa warunki a najczęściej także i formę, w jakich odstąpienie może być realizowane. Brak jest przepisu prawa, który kształtowałby uprawnienie do odstąpienia od umowy poręczenia w sytuacji, na którą powołuje się pozwany S. P., a w szczególności żaden przepis prawa nie wiąże skutku odstąpienia od umowy ze złożeniem pisma, w którym poręczyciel informuje wierzyciela o sytuacji materialnej osoby za którą poręczył. Innych zarzutów, w szczególności odnoszących się wprost do weksla pozwany S. P. nie zgłaszał wskazując wprost, że weksel został wypełniony zgodnie z porozumieniem wekslowym.

Okoliczności dotyczące sytuacji materialnej pozwanego nie mają wpływu na ocenę istnienia po jego stronie zobowiązania do zapłaty na rzecz powoda zasądzonej kwoty.

Wskazać należy także, iż zgodnie z treścią art. 46 w zw z art. 103 ust 1 powołanej ustawy prawo wekslowe wystawca, przez zastrzeżenie bez „kosztów”, „bez protestu” lub przez inne, równoznaczne, napisane na wekslu i podpisane, może zwolnić posiadacza weksła od protestu z powodu niezapłacenia, jako warunku zwrotnego poszukiwania. Powyższa okoliczność ma miejsce w sprawie niniejszej, wobec zastrzeżenia powyższego w treści weksła dołączonego do pozwu. Zastrzeżenie takie nie zwalnia posiadacza ani od przedstawienia weksła w przepisany terminie, ani od obowiązku zawiadomienia. Dowód niezachowania terminu przedstawienia ciąży na tym, kto się na tę okoliczność powołuje wobec posiadacza. W niniejszym postępowaniu pozwani zostali zawiadomieni przez powoda o wypełnieniu weksła na kwotę dochodzoną pozwem i wezwani do wykupu weksła. Nie zgłaszali żadnych zarzutów w powyższym zakresie a ciężar dowodu ewentualnego nieprzedstawienia weksła do zapłaty w terminie obciążał dłużników wekslowych (por postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 1968 r. I CZ 115/1967 OSNC 1968/11/194).

Rozstrzygnięcie w pkt 2 wyroku uzasadnia treść art. 98§1 kpc a contrario. Pozwany jest stroną przegrywającą sprawę, nie przysługuje mu zatem zwrot kosztów procesu.

Z przedstawionych powyżej względów, uwzględniając treść art. 496 kpc, orzeczono jak w sentencji wyroku.